

УДК 373.3.091.313:[502:3]:004.9

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.16.111-118

КОВАЛЬ Вікторія Олександрівна –

кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри
дошкільної і початкової освіти,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-3673-2583>

e-mail kovalchernigov@gmail.com

ТЕЛЕЦЬКА Людмила Іванівна –

кандидат біологічних наук, професор,
професор кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-4059-0653>

e-mail teletska@ukr.net

КОРБАЧ Аліна Юріївна –

студентка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності А3 Початкова освіта,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0006-0323-5157>

e-mail aliaalina0808@gmail.com

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

КОВАЛЬ Вікторія Олександрівна, ТЕЛЕЦЬКА Людмила Іванівна, КОРБАЧ Аліна Юріївна.
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

У статті представлено результати експериментального дослідження, що вивчає стан застосування мультимедійних технологій на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі. Актуальність проблеми зумовлена необхідністю вдосконалення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання та воєнного часу. Метою дослідження було вивчення проблем використання мультимедіа вчителями початкових класів.

Ключові слова: мультимедійні технології, інтегрований курс «Я досліджую світ», вчителі, початкова школа, дистанційне навчання, експериментальне дослідження.

KOVAL Viktoriia Olexandrivna, TELETSKA Lyudmila Ivanivna, KORBACH Alina Yurievna.
EXPERIMENTAL RESEARCH ON THE USE OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN THE INTEGRATED
COURSE «I EXPLORE THE WORLD»

This article presents the results of an experimental study on the use of multimedia technologies in the integrated course «I Explore the World» in primary school. The relevance of this issue stems from ongoing educational reforms, the pervasive influence of digital technologies, and the need to improve teaching in the context of distance learning and wartime conditions. The use of multimedia in lessons provides opportunities for visualization, interactivity, and the development of a holistic understanding of the world among young learners.

The study aimed to examine how primary school teachers use multimedia technologies. To achieve this, the authors used a combination of theoretical and empirical methods. The article offers a detailed analysis of the concept of «multimedia technologies», defining them as modern educational and informational tools that support the creation of interactive learning materials. Such materials stimulate students' cognitive activity, expand their worldview, and foster the development of new skills and competencies.

The authors conducted an anonymous survey via Google Forms among 146 primary school teachers from four regions of Ukraine: Chernihiv oblast, Donetsk oblast, L'viv oblast, and Kyiv.

Survey results revealed that most teachers actively employ multimedia technologies, with videos (89%) and presentations (87.7%) being the most widely used. In contrast, innovative tools such as virtual laboratories and augmented reality are rarely used. The study also confirmed the positive influence of multimedia technologies on student motivation (59.6%) and knowledge acquisition (68.5%).

Most teachers rated their proficiency with multimedia as high or medium, though 62.3% reported a need to further develop their skills. Key challenges included limited technical support, unstable Internet and electricity supply, a lack of high-quality content, and insufficient preparation time.

The conclusions highlight recommendations for enhancing teacher training, updating technical infrastructure, and integrating multimedia technologies into the educational process.

Keywords: *multimedia technologies, integrated course «I Explore the World», teachers, primary school, distance learning, experimental research.*

Постановка і обґрунтування актуальності проблеми. Зміни, які відбуваються в освіті України, обумовлені не тільки її реформуванням і тотальним впливом цифрових технологій, але й наслідками дистанційного навчання, викликаного коронавірусною пандемією і негативним впливом війни. Традиційно навчання учнів початкової школи потребувало застосування наочного матеріалу, що допомагало їм сформувати загальні уявлення і абстрактні поняття про об'єкти та явища навколишнього світу, які дитина не може спостерігати у найближчому соціальному оточенні або в природі. В епоху цифрових засобів і, враховуючи особливості сприймання інформації сучасними дітьми 6-9 років, використання мультимедійних технологій в початковій освіті стало обов'язковим компонентом уроку. Мультимедіа створюють нові можливості для візуалізації, інтерактивності та глибшого розуміння навчального матеріалу. Особливо актуальним є їх застосування в початковій школі, де відбувається розвиток пізнавального інтересу учнів та формується цілісне сприйняття світу. Навчальний предмет «Я досліджую світ», який інтегрує знання з різних галузей, вимагає інноваційних підходів до викладання, що дозволяє зробити процес навчання захопливим і наочним.

Перед освітянами стоїть проблема вдосконалення освітнього процесу із застосуванням активних методів навчання, новітніх педагогічних технологій. Мультимедійні технології на уроках у початковій школі не тільки є засобом навчання, але і важливим джерелом навчальної інформації, вони надають можливості учням перевірити власні знання, вчителям діагностувати і контролювати ступінь сформованості ключових компетентностей молодших школярів, сприяють урізноманітненню освітнього процесу через «гармонійне інтегрування різних видів інформації» [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки питанню використання мультимедійних технологій в освітньому процесі присвячена значна кількість наукових розвідок. У дисертаційному дослідженні М. Ковальчук детально розглянула наявні дефініції терміну «мультимедіа» та визначила етапи становлення і розвитку мультимедійних технологій [10]. В. Коваленко розробила модель використання web-орієнтованих і мультимедійних технологій у процесі формування соціальної компетентності молодших школярів [9]. Методику розвитку мовлення молодших школярів із застосуванням мультимедійних засобів дослідила О. Чуприна [16]. Основні проблеми та шляхи впровадження мультимедійних технологій у початковій школі окреслив І. Василюк [3]. С. Демченко довів, що мультимедійні засоби є ефективним інструментом у формуванні громадянської свідомості в молодших школярів [7]. Методику використання мультимедійних технологій на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ» розкрила А. Сосюк [15]. О. Малихін і І. Ліпчевська у методичному посібнику «Педагогічна майстерність учителя початкових класів: візуалізація навчальної інформації в початковій школі» охарактеризували комплексні вміння візуалізації навчальної інформації, якими має володіти сучасний вчитель початкової школи для успішної реалізації вимог Державного стандарту початкової освіти [12]. Аналіз наукових публікацій розкриває актуальність застосування мультимедійних технологій, але не відображає реальних проблем, з якими стикаються вчителі початкової школи, впроваджуючи їх на практиці.

Метою статті є дослідження стану використання мультимедійних технологій вчителями початкової школи на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

Виклад основного матеріалу дослідження. Термін «мультимедійні технології» трактується як інформаційні технології, що

поєднують в одному програмному продукті різні види інформації: текст, ілюстрацію, аудіо- і відеоінформацію [8, с. 29]. У своєму дисертаційному дослідженні О. Чуприна [16], підкреслює, що поняття «мультимедіа» багатозначне і рекомендує вживати його в наступних словосполученнях: «мультимедійні технології», «мультимедійні засоби», «мультимедійні продукти».

М. Ковальчук, розкриваючи дефініцію «мультимедіа» проаналізувала іноземні словники та енциклопедії вказує, що цей термін поєднує «спільне використання засобів інформації, таких як телебачення, слайди, в освіти». [10, с. 27]. В публікації «Використання засобів мультимедійних технологій в процесі вивчення курсу «Я досліджую світ»» автори визначають [2, с. 14], що «мультимедійна технологія – це технологія, яка дозволяє за допомогою комп'ютера інтегрувати, обробляти і водночас відтворювати різноманітні типи сигналів, різні середовища, засоби і способи обміну даними, відомостями». Мультимедіа, на думку М. Ковальчук, є новою інформаційною технологією, тобто сукупністю прийомів, методів, способів продукування, обробки, зберігання й передавання аудіовізуальної інформації.

Важливою властивістю її є інтерактивність, що дає змогу користувачеві отримати зворотній зв'язок [11]. Перевагами даної технології є розширення можливостей, вдосконалення методів доступу до матеріалів, більша наочність опанованого матеріалу [2, с. 14]. Отже, мультимедійні технології – це сучасний навчально-інформаційний засіб, що дозволяє створювати інтерактивні освітні продукти, які стимулюють пізнавальну активність учнів, розширюють їх світогляд, і допомагають формувати нові уміння та навички.

З'ясування стану використання мультимедійних технологій вчителями початкової школи на уроках «Я досліджую світ» здійснено методом анонімного анкетування, яке проводилося на платформі Google Forms у січні – лютому 2025 року. У дослідженні взяли участь 146 вчителів початкової школи з чотирьох регіонів України: Чернігівської – 127 (87,0%), Львівської – 7 (4,8%), Донецької – 3 (2,1%) областей та міста Києва – 9 (6,2%) (Рис.1). Переважна більшість вчителів (76,0%), які брали участь в опитуванні, має стаж педагогічної роботи понад 10 років, 6,8% – від 5 до 10 років, 17,1% респондентів є молодими спеціалістами, які працюють вчителями початкової школи до 5 років.

Область

146 відповідей

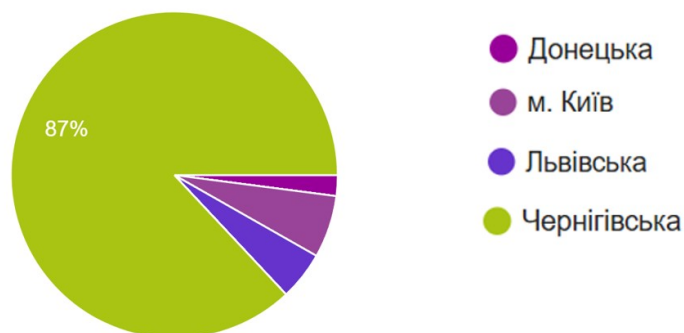

Рис. 1. Розподіл учителів, які брали участь у анкетуванні, за областями.

На сьогодні існує багато класифікацій мультимедійних технологій. Н. Вінницька і О. Жигайло зазначають, що найчастіше мультимедіа поділяють за функціональним або методичним призначенням [4, с. 111]. С. Паламар і О. Линник назвали мультимедійні засоби, що використовуються у практиці початкової освіти, їх можна поділити на такі категорії: мультимедійна презентація; навчальне відео; мультимедійний тренажер; електронні навчальні матеріали (електронні підручники, різноманітні навчальні мате-

ріали, енциклопедії, атласи тощо); медіа-ресурси з мережі Інтернет [14, с. 71]. Серед мультимедійних засобів навчання, які рекомендовано застосовувати у Новій українській школі, належать: інтерактивні дошки, аудіовізуальні засоби, презентації, віртуальні екскурсії, онлайн платформи, інтерактивні ігри. Нами було запропоновано вчителям обрати з переліку мультимедійних технологій декілька, які вони найчастіше використовують на уроках «Я досліджую світ» (Рис. 2).

Які мультимедійні технології ви найчастіше використовуєте на уроках ЯДС?

146 відповідей

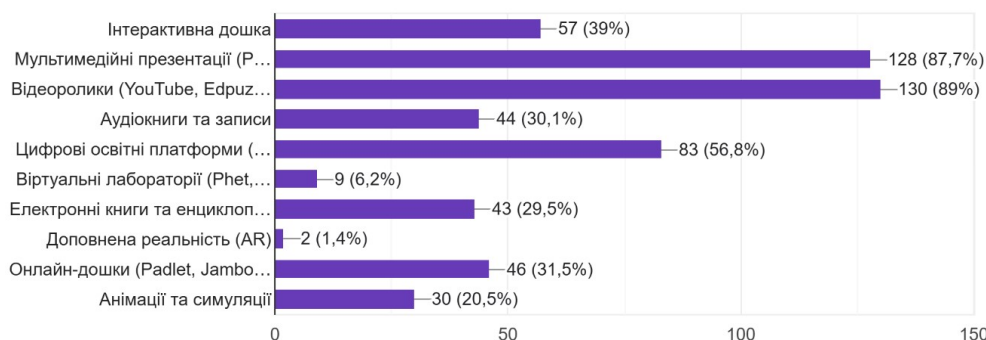

Рис. 2. Мультимедійні технології які вчителі найчастіше використовують на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

Аналіз відповідей на це запитання показав, що 89,0% опитаних вчителів на уроках найчастіше застосовують відеоролики, 87,7% – мультимедійні презентації, 56,8% – цифрові освітні платформи. Найрідше використовується віртуальні лабораторії (6,2%) і доповнена реальність (AR) (1,4%). Це може бути пов'язане тим, що для учнів початкової школи рекомендовано проведення нескладних дослідів із обов'язковим отриманням чуттєвого досвіду, що сприяє пізнавальному інтересу і формує їх дослідницьку компетентність. Щодо використання вчителями доповненої реальності на уроках, то ця новація тільки починає розвиватись. Як зазначає Н. Гончарова, «повинна відбутись підготовка і перепідготовка вчителів, розроблення навчальних програм та підручників нового покоління, а це довготривалий процес» [6, с. 53].

У науковій публікації А. Сосюк (2024) «Методика використання мультимедійних технологій на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ»» розкриває методичні аспекти використання різноманітних мультимедійних технологій (мультимедійна презентація, віртуальні та інтерактивні екскурсії, буктрейлери, медіатексти, інтелект-карти, інтерактивні плакати, Movie Maker, Anime Studio Proяк) на уроках. Авторка підкреслює,

що вони сприяють якісному засвоєнню знань учнів, розширенню природничих умінь та навичок [15]. Нашими дослідженнями доведено, що 68,5% педагогів відмічають позитивний вплив застосування мульти-медійних технологій на рівень знань учнів. 15,8% респондентів – вважають, що є позитивні зміни, але вони незначні. 15,1% вчителів не помічають різниці у рівні засвоєнні знань учнів.

Аналіз результатів досліджень щодо зацікавленості учнів до уроку «Я досліджую світ» з використанням мультимедійних технологій показав, що більшість опитаних вчителів наголошують на активному залученні дітей до навчального процесу (Рис. 3). Це співзвучно з твердженнями С. Паламар і О. Линник, що застосування медіазасобів на уроках у початковій школі допомагають зробити його ефективним і створює такі умови, за яких всі школярі будуть залучені до навчання, самонавчання, співпраці, в учнів відбувається зміна стандартного мислення на критичне, формується вміння аналізувати, висловлювати й відстоювати власні задуми та ідеї [14]. Водночас, 19,9% вчителів вказують, що зацікавленість учнів залежить ще і від теми та типу мультимедійного контенту (матеріалу).

Як ви оцінюєте зацікавленість учнів під час використання мультимедійних технологій?

146 відповідей

Рис. 3. Вплив мультимедійних технологій на зацікавленість учнів до уроку «Я досліджую світ».

87 вчителів, що складає більшість з опитаних (59,6%), підтверджують, що мультимедійні технології підвищують мотивацію до навчання. 31 респондент відмічає, що підвищує мотивацію окремих учнів або мотивацію лише до окремих тем. 27 педагогів вказує, що вони мають помірний вплив на мотивацію учнів. І лише один вчитель (0,7%) зазначає, що мультимедійні технології не мають помітного впливу на учнів. Отже, проведене дослідження підтвердило позитивний вплив мультимедійних технологій на освітній процес, особливо в контексті мотивації учнів. Респонденти зазначили, що використання інтерактивних інструментів дозволяє покращити пояснення складних тем, сприяє розвитку навичок самостійного пошуку інформації та підвищує інтерес учнів до навчання.

Розглядаючи рефлексивну складову нашого дослідження, 54 педагоги високо оцінюють свій рівень володіння мультимедійними технологіями та вказують, що вони застосовують різноманітні інструменти (Рис. 4). 91 – зазначають, що використовують базові мультимедійні інструменти і потребують вдосконалення навичок їх застосування. Лише один респондент (0,7%) визнав, що має обмежений досвід у використанні мультимедійних технологій.

Як ви оцінюєте свій рівень володіння мультимедійними технологіями для проведення уроків?
146 відповідей

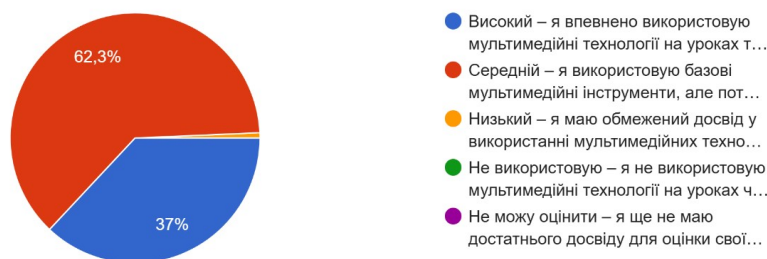

Рис. 4. Власна оцінка рівня володіння мультимедійними технологіями вчителями початкової школи.

Серед проблем, які виникають в процесі застосування мультимедійних технологій на уроках «Я досліджую світ» 44,5% вчителів називають недостатню технічну підтримку або технічне перебої в мережі Інтернет, відключення електроенергії; 15,8% – відволікання учнів через надмірну інтерактивність; 15,1% – зазначають на відсутність якісного мультимедійного контенту; 10,3% – зауважують на відсутності часу для підготовки до таких уроків, і 11% – відсутність доступу до необхідного обладнання. 65 вчителів вказали на проблеми з технічною підтримкою. Це пояснюється тим, що у нашому дослідженні брали участь респонденти з Чернігівської та Донецької областей де, справді часто спостерігаються перебої в роботі Інтернет або періодично відбуваються відключення електроенергії внаслідок військових дій.

Щодо відсутності якісного мультимедійного контенту та збільшення часу на підготовку до такого уроку. Дійсно, підбір матеріалу залежить від методичної складової уроку (предмету, мети, завдань, етапу), від вікових особливостей дітей, рівня підготовки класу у цілому, тощо. Водночас, необхідно зауважити, що у 2024 році введено в дію Наказ МОН України «Про затвердження Вимог до інтерактивного електронного

додатка до підручника» в якому вказано, що е-додаток – електронне навчальне видання, складова підручника, яка розширює його функціональні й змістові можливості, містить різні типи мультимедійного контенту та інтерактивні функції [13]. Вміст його повинен мати «систему завдань різних типів складності, що диференціюють способи, за допомогою яких здобувачі/здобувачки освіти можуть здобути знання, навички і їх перевірити, та компетентісно-орієнтовані завдання для формування або перевірки сформованості ключових компетентностей; завдання для самооцінювання, для групової роботи, дослідницькі/пізнавальні/творчі та завдання для самостійної роботи; розміщує елементи мультимедіа (наприклад, зображення, відео- та аудіоматеріали, окремі 3D-моделі та повноцінні 3D-сцени), інструменти для інтерактивної взаємодії» [13]. Це все допоможе вчителю швидше готуватись до уроку і використовувати якісний контент.

Узагальнюючи результати опитування вчителів пропонуємо кілька рекомендацій щодо вдосконалення впровадження мультимедійних технологій в освітній процес:

- сприяти регулярному проходженню курсів підвищення кваліфікації педагогів щодо використання мультимедійних техно-

логій, що дозволить їм орієнтуватись у нових інструментах і ефективно їх застосовувати на уроках «Я досліджую світ»;

- періодичне оновлення технічного обладнання шкіл: забезпечити доступ до інтерактивних дошок, проекторів, комп'ютерної техніки, оновлення/закупівля нових освітніх платформ, мультимедійних платформ для освіти;

- підбір адаптованих мультимедійних ресурсів до індивідуальних потреб учнів, враховуючи різні рівні підготовки та особливості навчання, що дозволить створити більш персоналізоване освітнє середовище;

- використання мультимедійних засобів має стати не лише частиною уроків «Я досліджую світ», а й бути інтегрованими в усі етапи освітнього процесу, що дозволяє максимально ефективно розвивати різні навички учнів.

Висновки і перспективи подальших розвідок наперед. Означене вище дозволило нам зробити висновок про те, що мультимедійні технології стали невід'ємною складовою освітнього процесу. В сучасних умовах ресурси мультимедіа використовуються на різних етапах уроку, допомагають вчителю урізноманітнити організацію уроків, водночас забезпечуючи індивідуальні потреби кожного учня. Результати дослідження дозволили з'ясувати, що вчителі знайомі з різноманітними мультимедійними технологіями та активно застосовують їх на уроках «Я досліджую світ». Експериментально підтверджено, що використання цих технологій на уроках в початковій школі позитивно впливає на зацікавленість, мотивацію учнів та на рівень засвоєння знань.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо в дослідженні впливу віртуальних лабораторій, як одного з видів мультимедійних засобів, на формування дослідницької діяльності молодших школярів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Андрієвська В. М., Олефіренко Н. В. Мультимедійні технології у початковій ланці освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2010. № 2 (16). DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v16i2.228>
2. Баблюк В., Кузьма-Качур М. Використання засобів мультимедійних технологій у процесі вивчення курсу «Я досліджую світ». Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачеве). Мукачеве : Вид-во МДУ, 2024. С. 14–16.
3. Василюк І. Основні проблеми та шляхи впровадження мультимедійних технологій в початковій школі. *Молодь і ринок*. 2019. №1 (168). С. 62–66.
4. Винницька Н., Жигайло О. Особливості застосування мультимедіа-технологій в сучасній системі освіти. *Молодь і ринок*. 2023. №2 (210). С. 109–112. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.276114>.
5. Годлевська К. В. Психолого-педагогічні аспекти застосування мультимедіа в системі початкової освіти. *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2012. №1. С. 55–60. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/2403/1/стаття_Бердянськ_прав.pdf (дата звернення: 22.08.2025).
6. Гончарова Н. С. Технологія доповненої реальності в підручниках нового покоління. *Проблеми сучасного підручника*. 2019. Вип 22. С. 46–56. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1309-2019-22-46-56>
7. Демченко С. О. Мультимедійні засоби як інструмент у формування громадянської свідомості в молодших школярів. *Вісник Глухівського Національного педагогічного університету імені Олександра Довженка: Педагогічні науки*, 2024. Вип. 5. С. 155–161.
8. Імбер В. І. Педагогічні умови застосування мультимедійних засобів навчання у підготовці майбутнього вчителя початкових класів : дис. ... канд пед. наук. Вінниця, 2008. 238 с.
9. Коваленко В. В. Використання web-орієнтованих і мультимедійних технологій у процесі формування соціальної компетентності молодших школярів : дис. ... канд пед. наук. Київ. 2018. 286 с.
10. Ковальчук М. О. Формування готовності майбутніх учителів до застосування мультимедійних навчальних систем у початковій школі : дис. ... канд пед. наук. Житомирський державний університет імені Івана Франка, Житомир, 2017. 258 с.
11. Ковальчук М. О. Теоретичні засади впровадження мультимедійних технологій у вищій школі. *Сталий розвиток: проблеми та перспективи* [за ред. О. А. Дубасенюк]: [зб. наук. праць]. Житомир: Вид-во «Полісся», 2015. С. 253–267. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/16368/1/майя.pdf> (дата звернення: 23.08.2025).
12. Малихін О., Ліпчевська І. Педагогічна майстерність учителя початкових класів: візуалізація навчальної інформації в початковій школі: методичний посібник. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 74 с.
13. Наказ МОН України №548 від 19.04.2024 «Про затвердження Вимог до інтерактивного електронного додатка до підручника» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0656-24#Text> (дата звернення: 23.09.25).
14. Паламар, С., Линник, О. Впровадження медіазасобів в початковій школі на уроках гуманітарного циклу. *Молодий вчений*. 2021. № 8 (96), С. 69–73. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-8-96-15>
15. Сосюк А. В. Методика використання мультимедійних технологій на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ». *Наукові*

записки. Серія: Педагогічні науки, (213), 328-331. DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-213-328-331

16. Чуприна О. В. Методика розвитку мовлення молодших школярів із застосуванням мультимедійних засобів : дис. ... канд пед. наук. Житомир, 2019. 213 с.

REFERENCES

1. Andriiivska, V. M., & Olefirenko, N. V. (2010). *Multymediini tekhnologii u pochatkovii lantsi osvity*. [Multimedia technologies in primary education]. Kyiv.
2. Bablyuk, V., & Kuzma-Kachur, M. (2024). *Vykorystannya zasobiv multymediinykh tekhnologii u protsesi vyvchennia kursu «Ya doslidzhuyu svit»*. [The use of multimedia technologies in the study of the course «I explore the world»]. Mukachevo.
3. Vasylikiv, I. (2019). *Osnovni problemy ta shlyakh vyprovadzhennia multymediinykh tekhnologii v pochatkovii shkoli*. [Main problems and ways of implementing multimedia technologies in primary school].
4. Vynnytska, N., & Zhyhailo, O. (2023). *Osoblyvosti zastosuvannya multimedia-tekhnologii v suchasni systemi osvity*. [Features of the application of multimedia technologies in the modern education system].
5. Hodlevska, K. V. (2012). *Psykhologo-pedahohichni aspekty zastosuvannya multimedia v systemi pochatkovoї osvity*. [Psychological and pedagogical aspects of multimedia application in the system of primary education].
6. Honcharova, N. S. (2019). *Tekhnolohiya dopovnenoi realnosti v pidruchnykakh novoho pokolinnya*. [Augmented reality technology in new generation textbooks].
7. Demchenko, S. O. (2024). *Multymediini zasoby yak instrument u formuvannya hromadyanskoї svidomosti v molodshykh shkolyariv*. [Multimedia tools as an instrument in the formation of civic consciousness in primary school students].
8. Imber, V. I. (2008). *Pedahohichni umovy zastosuvannya multymediinykh zasobiv navchannya u pidhotovtsi maibutnoho vchytelya pochatkovykh klasiv*. [Pedagogical conditions for the use of multimedia teaching aids in the training of future primary school teachers]. Vinnytsia.
9. Kovalenko, V. V. (2018). *Vykorystannya web-orientovanykh i multymediinykh tekhnologii u protsesi formuvannya sotsialnoi kompetentnosti molodshykh shkolyariv*. [The use of web-oriented and multimedia technologies in the process of forming the social competence of primary school students]. Kyiv.
10. Kovalchuk, M. O. (2017). *Formuvannya hotovnosti maibutnykh uchyteliv do zastosuvannya multymediinykh navchalnykh system u pochatkovii shkoli*. [Formation of future teachers' readiness to use multimedia learning systems in primary school]. Zhytomyr.
11. Kovalchuk, M. O. (2015). *Teoretychni zasady vyprovadzhennia multymediinykh tekhnologii u vyshchii shkoli*. [Theoretical principles of implementing multimedia technologies in higher education]. Zhytomyr.

12. Malykhin, O., & Lipchevska, I. (2023). *Pedahohichna maisternist uchytelya pochatkovykh klasiv: vizualizatsiya navchalnoi informatsii v pochatkovii shkoli: metodychni posibnyk*. [Pedagogical skills of a primary school teacher: visualization of educational information in primary school: a methodological guide]. Kyiv.
13. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2024). *Nakaz MON Ukrainy №548 vid 19.04.2024 «Pro zatverdzhennia Vymoh do interaktyvnoho elektronnoho dodatka do pidruchnyka»*. [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 548 dated April 19, 2024 «On the approval of the Requirements for an interactive electronic supplement to the textbook»]. Kyiv.
14. Palamar, S., & Lynnyk, O. (2021). *Vprovadzhennia mediazasobiv v pochatkovii shkoli na urokakh humanitarnoho tsyklu*. [Implementation of media tools in primary school in humanities lessons].
15. Sosiuk, A. V. (2024). *Metodyka vykorystannya multymediinykh tekhnologii na urokakh intehrovanoho kursu «Ya doslidzhuyu svit»*. [Methodology of using multimedia technologies in the lessons of the integrated course «I explore the world»].
16. Chupryna, O. V. (2019). *Metodyka rozvytku movlennia molodshykh shkolyariv iz zastosuvannyam multymediinykh zasobiv*. [Methodology for the development of speech in primary school students using multimedia tools]. Zhytomyr.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КОВАЛІВ Вікторія Олександрівна –

кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Наукові інтереси: реалізація компетентнісного підходу у НУШ, підготовка майбутніх вчителів до викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ», впровадження STEM-освіти в початковій школі.

ТЕЛЕЦЬКА Людмила Іванівна – кандидат біологічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки, Український державний університет імені Михайла Драгоманова.

Наукові інтереси: методика викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ», формування природознавчої та екологічної компетентностей майбутніх вчителів.

КОРБАЧ Аліна Юрійівна – студентка другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності АЗ Початкова освіта, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Наукові інтереси: застосування мультимедійних технологій в початковій школі.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

KOVAL Viktoriia Olexandrivna – Candidate of Biological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Preschool and Primary Education, T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium».

Circle of scientific interests: implementation of the competence-based approach in New Ukrainian School, teaching methodology for the integrated course «I Explore the World», implementation of STEM projects in primary school.

TELETSKA Lyudmila Ivanivna – Candidate of Biological Sciences, Professor, Professor of the Department of Primary Education and Innovative Pedagogy, Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University.

Circle of scientific interests: teaching methods for the integrated course “I Explore the World”; development of natural science and environmental competencies in future teachers.

KORBACH Alina Yurievna – master’s-level student in Primary Education (A3), T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium».

Circle of scientific interests: application of multimedia technologies in primary school.

Стаття надійшла до редакції 11.09.2025 р.

УДК 373.21

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.16.118-122

КОРЯКІНА Ірина Вікторівна –

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри теорії і методики дошкільної освіти

Глухівського національного педагогічного університету

імені Олександра Довженка

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8917-5541>

e-mail: koriakina2021@gmail.com

РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У ФОРМУВАННІ МИСТЕЦЬКО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ РАНЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

КОРЯКІНА Ірина Вікторівна. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У ФОРМУВАННІ МИСТЕЦЬКО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ РАНЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Мистецько-творча компетентність дитини виявляється та формується в мистецькій діяльності, тому у статті розглянуто її специфіку шляхом реалізації особистісно орієнтованого підходу до дітей раннього і дошкільного віку. Показано роль ігрової діяльності, яка за своєю природою є спорідненою з образотворчістю та роль емоцій у формуванні мистецько-творчої компетентності дошкільників. Доведено вагомність соціального розвитку у дошкільному віці для формування мистецько-творчої компетентності.

Ключові слова: особистісно орієнтований підхід, мистецько-творча компетентність, діти раннього і дошкільного віку, художньо-естетичний потенціал, мистецька діяльність.

KORIAKINA Iryna Viktorivna. IMPLEMENTATION OF A PARTICULARLY ORIENTED APPROACH IN THE FORMATION OF MYSTERIOUS-CREATIVE COMPETENCE OF EARLY AND PRESCHOOL CHILDREN

The mystical-creative competence of a child is revealed and formed in mystical activity, so the article looks at its specificity in the way of implementing a particularly oriented approach to children of early age and preschool age. Mystesky's priority tasks directly in preschool education are the formation of emotional-valuable setting based on interest in mystesky activity, satisfaction with it, emotional influence on the manifestation of beauty, valuable special attention, elementary manifestations about types of mysticism.

The training in the formation of elementary mystical skills is aimed at ensuring the potentiality of artistic and creative self-expression of the skin of a child in early and preschool age. Through the implementation of a specially oriented approach to children of early and preschool age, the formation of mystical-creative competence and the development of children's creative abilities are expected. Particularly oriented, the approach aims to humanize and harmonize the life of a child in early and preschool age, both at home and in preschool.